

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

TILLSYN

**TILLSYN AV HVILANS SKOLHEM
"BARNUPPDRAGET"**

Dnr. 701-9971-2007
Länsstyrelsens
Välfärdsenheten
Februari 2008

ÄRENDET	3
BAKGRUND	3
HÄLSA.....	4
Fysisk hälsa och tandhälsa	4
Kost och kosthållning	4
Sömn.....	4
Psykisk hälsa	5
Sex och samlevnadskunskap.....	5
Medvetenhet om beroendeproblematik.....	5
UTBILDNING/PRAKTIK.....	6
KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV	7
Integritet.....	7
Kontaktsmannaskap	8
Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv	8
Utveckla sociala relationer	9
DELAKTIGHET.....	10
SÄKERHET	11
Rutiner och regler	11
Registerkontroll	12
Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet	12
Lokaler	12
KVALITET.....	14
Föreståndarens utbildning och erfarenhet.....	14
Personalens utbildning och erfarenhet.....	14
Handledning och kompetensutveckling.....	15
Tillstånd och inskrivning av barn	15
Mål	16
Kvalitetssäkring.....	16
Dokumentation.....	17
Planering av vården	17
Samverkan.....	17
Etik och bemötande	18
Rutiner för synpunkter och klagomål.....	18
ÖVRIGT.....	19
Barns bästa.....	19
Jämställdhet.....	19
Tillgänglighet.....	20
SAMMANFATTANDE BEDÖMNING.....	20

Tillsyn över enskild verksamhet gällande barn och ungdomar på Hvilans skolhem

ÄRENDET

Länsstyrelsen har i Regleringsbrev för år 2006 fått i uppdrag av regeringen att genomföra tillsynsbesök på samtliga HVB för barn och ungdom under åren 2006 och 2007.

Tillsynsbesöken på Hvilans skolhem genomfördes den 21 och 22 augusti 2007. Inför tillsynsbesöket begärde Länsstyrelsen in uppgifter i form av vilka som varit anställda på behandlingshemmet de senaste 12 månaderna, vilken utbildning och erfarenhet som de anställda hade, uppgifter om bl.a. vilken lagstiftning som ungdomarna som varit placerade enligt, informationsmaterial som finns om verksamheten. Därutöver fick föreståndaren besvara en enkät avseende bl.a. metoder, mål, rutiner m.m. Länsstyrelsen har även fått tillgång till personalschema.

Vid tillsynen intervjuades såväl personal som ledning och en av ungdomarna som vistas på enheten. Länsstyrelsen har även haft telefonkontakt med tre socialsekreterare som har placerat ungdomar på behandlingshemmet.

Vid tillsynsbesöket genomfördes även granskning av personakter.

I tillsynen har Länsstyrelsen även haft tillgång till behandlingshemmets hemsida, tidigare tillsynsrapporter och tillståndsansökningar.

BAKGRUND

Vivorum AB har haft tillstånd att bedriva enskild verksamhet sedan våren 2005. Den målgrupp verksamheten har är pojkar i åldern 14 t.o.m. 18 år. Pojkarna har en neuropsykiatrisk diagnos i kombination med en psykosocialproblematik som visar sig i form av bl.a. skolk, våld och snatteri. Tillståndet medger maximalt åtta pojkar på enheten samtidigt. Enligt ägarna är dock inte tanken att det skall vara fler än sex pojkar där samtidigt annat än i överlappningen mellan utskrivningar och inskrivningar.

Verksamheten är belägen på landet utanför ett mindre samhälle i Nyköpings kommun. Det finns kommunikationer i form av buss in till Nyköping.

Senast Länsstyrelsen genomförde tillsyn vid verksamheten var i juni 2006.

HÄLSA

Fysisk hälsa och tandhälsa

Enligt föreståndaren använder verksamheten en distriktsläkare för hälsoundersökningar vid inskrivning av pojkarna. Tanken är att alla pojkar skall hälsoundersökas i samband med inskrivningen, detta sker dock enligt personalen inte rutinmässigt. Vid hälsoundersökningarna kan det komma fram att ungdomarna har ryggproblem, allergier, synfel m.m. Vid behov av fysisk sjukvård vänder de sig till Landstingets ordinarie sjukvård.

Personalen för diskussioner med ungdomarna om hälsa ur olika perspektiv. Vid dessa tillfällen kan även rökning ur ett hälsoperspektiv komma upp.

Då det gäller tandhälsa är det vanligast att ungdomarna använder folktandvården i Nyköping. I något fall har det förekommit att någon haft en pågående behandling i hemkommunen, då har han fortsatt där. Det framgår inte i någon av de granskade personakterna hur tandhälsan skall skötas eller vem som ansvarar för detta.

Kost och kosthållning

Finns det problem kring kosthållningen tar socialtjänsten upp det i samband med placeringen. Enligt personalen har det förekommit att ungdomar har vänt på dygnet och i och med detta har mycket annorlunda kostvanor. Det händer även att någon ungdom behöver uppmuntras att äta mindre godis och göra mer fysiska aktiviteter.

Verksamheten har bestämda tider för när maten serveras - kl. 8.15 ska alla äta gemensam frukost. Det är behandlingspersonalen som lagar maten, men ungdomarna har möjlighet att påverka vad det ska vara för mat. Under terminerna har verksamheten veckomatsedel, men under sommaren blir det mer att personalen ser efter vad som finns hemma och lagar mat av det.

Personalen anger att de löser behov av speciallösningar kring kost – oavsett om behovet uppstår utifrån allergier eller har sin grund i religiösa seder. Det har dock inte förekommit att någon önskat ex. halalslaktat kött på enheten, men skulle ett sådant önskemål komma upp skulle de tillmötesgå det.

Sömn

Alla killar har eget rum och det finns bestämda tider för när de ska gå och lägga sig resp. när de ska stiga upp.

Om det finns problem kring sömnen tar socialtjänsten upp det vid behandlingsplaneringen.

Psykisk hälsa

Ofta har pojkarna redan kontakt med exempelvis BUP när de kommer till behandlingshemmet. I de fall det finns pågående insatser fortsätter dessa även under tiden på Hvilan. Verksamhetens handledare - som är psykolog - kan också vara behjälplig både med att göra utredningar och att ha enskilda samtal med ungdomarna.

I personalgruppen finns kunskap om att man kan söka hjälp vid specialenheter såsom BUP Elefanten och Rädda Barnen.

Sex och samlevnadskunskap

Föreståndaren har arbetat med sex- och samlevnads frågor tidigare inom kommunal verksamhet, så kunskap kring ämnet relationer, sex- och samlevnad finns i verksamheten. I våras var samtliga pojkar på Ungdomsmottagningen och fick information kring ämnet.

Det förs diskussioner kring graviditet på enheten, att man är två om en graviditet och att det inte är så att det är kvinnan som har ensamt ansvar. Frågeställningar som tas upp är t ex vad som händer fysiskt vid en graviditet, hur man som kille kan ge stöd vid en graviditet eller en abort.

Sex- och samlevnad kommer också upp som ämne i vardagen, då kan det även komma upp uttryck och åsikter som grundar sig i okunskap kring homosexualitet. Det är då viktigt att personalen fångar upp det direkt och diskuterar kring vad de menar med det, vad skillnaden är etc. En av de i personalgruppen som Länsstyrelsen talat med anger att det är viktigt att de hittar vägar att "släcka ut språk" som inte accepteras på behandlingshemmet, att avdramatisera så att inte orden blir så mycket värda, inte så laddade.

Medvetenhet om beroendeproblematik

Verksamheten har inte inriktning mot missbruksproblematik, även om det förekommer att ungdomar har provat på att ta droger av olika slag.

Föreståndaren anger att personalen är bra på att läsa beteenden, men att de inte är specialister på att behandla missbruk. Om en kille har ett etablerat missbruk har inte personalen den kompetens som krävs för sådan vård.

Verksamheten tar stickprov om de misstänker att någon tagit droger. I vissa fall kan provtagningen även vara inlagda i vårdplanen. Om det finns misstanke om droganvändning finns detta dokumenterat i personakten kring pojken.

Personalen anger att de diskuterar mycket med sin handledare hur de ska hantera drogproblematik.

Rökning är tillåtet under förutsättning att föräldrarna godkänt det. All rökning sker utomhus. Personalen köper aldrig cigaretter till ungdomarna, utan de cigaretter de har får de vanligtvis av föräldrarna.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnen får stöd vad det gäller den fysiska hälsan
- Barn får stöd i att sköta sin tandhälsa
- Barn får en bra kost och får lära sig en god kosthållning
- Barnen ges goda förutsättningar för god sömn
- Barns behov när det gäller den psykiska hälsan tillgodoses under placeringen
- Ungdomarna får sex och samlevnads kunskap
- Verksamheten har en medvetenhet om beroendeproblematik och kontroll över att barnen inte har tillgång till någon form av beroendeframkallande medel under placeringstiden.

(2 kap. 1-2§§, 5 kap 1§ SOSFS 2003:20, 3 kap. 3§ SoF, 5 kap 1§ AR SOSFS 2003:20, 1 kap 1-2 §§ SoL, 7 kap. 2§ SoL)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** de bedömningskriterier som finns inom områdena att barnen får stöd vad det gäller såväl den fysiska som den psykiska hälsan, får en bra kost, ges goda förutsättningar för god sömn samt får sex- och samlevnads kunskap.

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **delvis uppfyller** bedömningskriterierna avseende barnens tandhälsa. Barnen har tillgång till tandläkare men det tas inte upp i någon av de granskade genomförande-/behandlingsplanerna som granskats och det framgår inte heller i journalanteckningarna hur tandhälsan skall skötas och vem som ansvarar för att detta blir gjort.

När det gäller området medvetenhet om beroendeproblematik m.m. bedöms personalen ha en medvetenhet om denna problematik, men saknar i stor utsträckning reell kunskap inom området varför detta område endast bedöms vara **delvis uppfyllt**. Ungdomar med missbruksproblematik ingår dock inte som huvudmålgrupp för verksamheten.

UTBILDNING/PRAKTIK

Verksamheten har skola på behandlingshemmet med två behöriga lärare anställda. Den ena läraren har inriktning mot samhällsorienterande ämnen och språk och den andra mot naturorienterande ämnen och matematik.

Skolan, som har undervisning upp till högstadienivå, är inte en friskola utan är knuten till ett rektorsområde i den kommunala skolan i Nyköping. Flertalet av lektionerna sker i särskilda skollokaler på Hvilan. Vissa lektioner har eleverna dock i kommunens lokaler såsom laborationslektioner. Eleverna får betyg från den kommunala skolan.

Lärarna deltar i kollegierna och delger där övrig personal hur det går för ungdomarna i skolan.

Alla ungdomar som Länsstyrelsen granskat dokumentationen kring går i skolan.

Den ungdom som Länsstyrelsen talat med säger att skolan är bra och att det är lätt att få hjälp om man behöver.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömning kriterier

"Barnen får skolundervisning, alternativt praktik eller arbete som motsvarar barnens individuella behov under placeringen."

Detta innebär bl.a. att skolpliktiga barn har tillgång till undervisning och deltar i denna. Icke skolpliktiga barn har tillgång till undervisning alt. praktikplats eller arbete.

(1 kap 1-2§§ SoL, 2 kap 1§ SOSFS 2003:20, skollagen, 3 kap.3§ och 7§ SoF)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** de kriterier som ingår i området Utbildning/praktik.

KÄNSLOMÄSSIGA OCH SOCIALA BEHOV

Integritet

Alla ungdomar har ett eget rum som de kan låsa, men personalen kan låsa upp dörren utifrån vid behov. För att få gå in på någons rum måste man knacka. Det är inte självklart att ungdomarna får vara på varandras rum, det prövas från fall till fall. Under natten får ingen vara på någon annans rum och alla har rummen låsta då.

Dusch/toalett är låsbara inifrån.

Finns behov av att tala ostört i telefon med ex. föräldrar, advokat, flickvän och kompisar som personalen har "koll på" finns en bärbar telefon som ungdomarna kan ta med till sitt rum. Vid de telefonsamtal som sker från personalrummet finns alltid personal närvarande.

Om ungdomarna har tillgång till mobiltelefon är individuellt, för vissa är det bestämt från socialtjänsten att de inte ska ha tillgång till mobiltelefon.

Det kan hända att ungdomar tar upp saker med någon i personalgruppen i förtroende. Beroende på vad det är som kommer upp behöver personalen ibland ta upp detta med övriga i personalgruppen. Vid dessa tillfällen tar man upp det med pojken i fråga och berättar att man behöver tala med övriga kring detta.

Ungdomarna har inte tillgång till Internet på behandlingshemmet.

Den ungdom som Länsstyrelsen talat med säger att om man vill vara i fred så får man vara det.

Kontaktmannaskap

Alla pojkar på Hvilan har två kontaktpersonal. Det finns möjlighet att tala enskilt med sin kontaktpersonal. Kontaktpersonssamtalen sker regelbundet och bakom stängd dörr, enligt personalen söker ungdomarna själva mycket kontakt.

Identitetsutveckling, socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv

Från början får ungdomarna vägledning i hur man ska sköta sig ex. vad det gäller hygien. Vissa pojkar kan detta bra när de kommer till behandlingshemmet andra behöver mer vägledning.

Verksamheten skall vara så hemlik som möjligt, det kräver att ungdomarna måste "tänka familj" och ta hänsyn till varandra. Om en konflikt eller liknande sker tas detta upp direkt i anslutning till att personalen får kännedom om det.

Det är inte tillåtet att ha rasistiska symboler, varken på kläder eller väggar. Det är inte heller tillåtet att ha planscher på lättklädda/nakna kvinnor.

Det finns möjlighet för ungdomarna att vara med vid matlagning och bakning. Om det är planerat att en ungdom skall flytta till egen lägenhet efter att han skrivits ut från behandlingshemmet erbjuds han att vara med mer vid matlagning. Ungdomarna är också med vid inköp.

Alla pojkar har en tvättdag. Alla har också särskilda städområden som städas tisdagar och fredagar.

Om någon har sönder någonting exempelvis en dörr, får ungdomen vara med och laga den.

Utveckla sociala relationer

Måndagar och onsdagar har verksamheten aktivitetsskvällar. Dessa kvällar är det alltid tre personal i tjänst. Om någon pojke inte vill med på en aktivitet är det alltid kvar en personal i huset.

Om en pojke har någon speciell fritidsaktivitet sedan tidigare finns det vanligtvis möjlighet att ha den aktiviteten även då han är på Hvilan. Ungdomarna kan få ekonomisk hjälp om de behöver köpa in utrustning m.m. Det är dock inte OK att börja och sluta olika aktiviteter gång på gång, ska man ha en aktivitet ska man också slutföra den.

En del ungdomar åker buss till sina aktiviteter andra blir skjutsade av personalen.

På helgerna äter man brunch vid 11 tiden, sedan beror det på hur mycket pengar ungdomarna har och vad de kan enas om vilken aktivitet det blir – exempel på aktiviteter är att de åker till skatehallen Norrköping, åka go cart, it-café i Nyköping.

Det finns möjlighet för ungdomarna att åka på lite längre fritidsaktiviteter. En av de ungdomar som intervjuades berättade att de förra året var i Värmland och paddlade kanot och att de precis skulle iväg på en fem dagars tur då de skulle åka flotte.

Flickvänner kan komma på besök men inte sova över på behandlingshemmet.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnens personliga integritet respekteras och barnen ges möjlighet att ha en tydlig privat sfär under placeringen.
- Barnen har någon vuxen att tala med i personalgruppen och samtalen sker med respekt för barnens självbestämmande och integritet
- Barnens känslomässiga och beteendemässiga utveckling påverkas i positiv riktning
- Barnen får stöd i sin identitetsutveckling, att utveckla socialt uppträdande och förmåga att klara sig själv.
- Barnen har möjlighet att utveckla sociala relationer och relationer till sina familjer.

(1 kap 1-2§§ SoL, 3 kap 3§ SoF, 6 kap. 1§ FB, SOSFS 2003:20 2 kap 3§ AR)

Det är Länsstyrelsens bedömning att verksamheten **uppfyller** samtliga områden som ingår i "Känslomässiga och sociala behov."

DELAKTIGHET

Varannan vecka deltar ungdomarna en och en på personalens möten om hur ungdomen ser på verksamheten och vad de vill göra. Enligt personalen är detta något som ungdomarna ser fram mot och efterfrågar. Saker som tas upp är olika från pojke till pojke, ett exempel som ges där önskemål gett resultat är förändring av skolgång. Alla ungdomar vet att de kan komma med önskemål/förändringar till mötesdagarna, så att önskemålen/förändringar kan tas upp i personalgruppen. Den typ av önskemål som tas upp på mötesdagarna är bl.a. sådant som är förenat med en högre kostnad.

Pojkarna kan också komma med förslag om vad de vill äta, fritidsaktiviteter etc.

Personalen anger att det är ett öppet klimat på behandlingshemmet och att ungdomarna kan tycka fritt. Om någon tycker att de hellre vill tala enskilt erbjuds även detta. Verksamheten har morgonmöten och kvällsmöten i samband med måltider där man talar om hur planerna ser ut för dagen etc.

Personalen uppmuntrar pojkarna till att "tänka och planera" själva. Oftast sker detta kring aktiviteter som de skall genomföra ex. resa till Liseberg eller Skara. Det är inte så att man automatiskt får det man önskar sig, exempelvis är det inte säkert att något som de haft sönder själva ersätts. Det förs mycket samtal kring att det kostar pengar att ha sönder saker. Vid dessa tillfällen kan det också komma upp åsikter som "*jag tänker inte betala skatt*" då kan det vara en ingång till att man pratar om varför alla betalar skatt, hur systemet fungerar etc.

Ungdomarna är oftast med på behandlingskonferenser som rör dem, även om det varierar lite. Det händer dock sällan att de talar enskilt med sin socialsekreterare. Skulle de vilja ta med sin socialsekreterare finns det alltid tid planerad för det. Det är också, enligt personalen, sällan som socialsekreteraren tar upp att de vill tala enskilt med sin ungdom. Det är inte heller vanligt att pojkarna ringer till socialtjänsten på eget initiativ. Inför behandlingskonferenserna försöker personalen stötta ungdomarna för att de skall våga ta upp olika saker på mötet.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Barnen ges möjlighet att vara delaktiga vid inskrivningen, i hur behandlingen planeras samt vid uppföljning av vården.
- Barnen uppmuntras att uttrycka synpunkter om hur kontakten med viktiga personer i familj och nätverk ska upprätthållas och genomföras.
(1 kap.1-2§§, 3 kap. 5§ SoL, 1§ LVU, Barnkonventionen artikel 12, 7 kap. 2§ SoL, 3 kap. 3§ SoF)

Det är Länsstyrelsens bedömning att verksamheten **uppfyller samtliga** bedömningskriterier inom området Delaktighet.

SÄKERHET

Verksamheten har genomfört brandövning men anger själva att de skulle behöva öva mer praktiskt med pojkarna, då denna kunskap måste sitta i "ryggmärgen". Efter en incident i verkstadslokalen tog personalen kontakt med Räddningstjänsten för att pojkarna skulle få utbildning kring eld ute på Björshult.

Rutiner och regler

De i personalgruppen som Länsstyrelsen talat med anger att de vet vad de ska göra om det börjar brinna. Detta finns även nedskrivet i enhetens rutinpärm. Uppsamlingsplats är på gårdsplanen.

Om någon av pojkarna skulle försöka ta sitt liv skall personalen, förutom att ringa efter ambulans, ta kontakt med någon av ägarna. Det finns rutiner nedskrivna för hur personalen ska agera om någon ungdom blir utsatt för våld etc., hur personalen skall agera vid dödsfall och om det skulle hända någon personal något.

Det finns en medvetenhet om risk för övergrepp i verksamheten och det har förekommit att ungdomarna slagits. Rutiner hur personalen skall agera i sådana situationer finns nedskrivet.

Det finns skriftliga rutiner kring hur personalen skall agera om ett barn utsatts för sexuella övergrepp. Personalen har inte fått någon särskild utbildning kring tecken på sexuella övergrepp, men säger att det är viktigt att kunna läsa av andra människor för att upptäcka sådant. För att man ska kunna göra det behövs tid att lära känna eleven och för att eleven ska få förtroende för personalen. En personal säger att viss utbildning kring detta ämne har förekommit i tidigare utbildningar och böcker som hon läst. Skulle det förekomma misstanke om att något barn varit utsatt för övergrepp finns det möjlighet att vända sig till ex. BUP elefanten, Rädda barnen etc.

Då det gäller fysiska övergrepp finns det förutom skriftliga rutiner för hur en personal skall agera då det skett ett övergrepp även rutiner för hur verksamheten skall arbeta för att förebygga och förhindra att sådana övergrepp sker. Likaså finns skriftliga rutiner för att förebygga psykiska övergrepp i form av mobbing.

Det finns rutiner för hur personalen skall agera då någon pojke avviker från behandlingshemmet.

Personalen anger att de har diskussioner kring var och en av pojkarna avseende säkerhetsaspekter – "Vad är riskerna?". Knivar och saxar

förvaras inlåsta. Vissa dörrar är låsta. Tändvätska, bensin m.m. förvaras inlåsta i särskilt skåp.

Gräsklipparen är av normaltyp med "dödmansgrepp" för att minska risken att någon gör illa sig vid gräsklippning.

Det finns ett antal ordningsregler på Hvilan som avser ungdomarna. Pojkarna får kännedom om dessa då de kommer. Reglerna finns skriftligt, men oftast går personalen igenom dem muntligt med ungdomarna. Verksamheten har en strävan efter att ha få men tydliga regler. Inom områdena våld, hot och droger finns tydliga regler om vad som gäller. Skulle någon av ungdomarna misshandla någon görs en polisanmälan. Verksamheten poängterar att de regler som ska finnas på Hvilan ska vara allmängiltiga – så här ska man behandla alla människor, inte bara på behandlingshemmet.

Behandlingshemmet tillämpar teckenekonomi med blocksystem – det man gör får konsekvenser. Exempelvis: Struntar någon i att gå till skolan får han inte heller följa med på utflykt. Killarna får poäng för det de gör och antalet poäng avspeglar sig sedan i hur stor veckopengen blir.

Det finns tider för när ungdomarna ska vara på sitt rum och när de ska gå upp. Alla ska äta gemensam frukost. Det ska vara ordning på rummet m.m.

Registerkontroll

Verksamheten gör registerkontroll av nyanställda. Skulle kontrollen visa att det finns anmärkningar kan verksamheten, beroende på vad anmärkningarna gäller, ändå välja att anställa personen ifråga. Detta kan förekomma om anmärkningen ligger långt tillbaka i tiden. Gäller anmärkningarna brott som exempelvis innefattar grov kriminalitet, sexuella övergrepp eller brott mot barn anställs personen dock inte hur långt tillbaka anmärkningen än finns.

Kontakt med anhöriga/nätverk utifrån kvalitet och säkerhet för barnet

Ingen av de pojkar som fanns vid behandlingshemmet vid tillsynens genomförande hade någon form av besöksrestriktion dokumenterad.

Lokaler

Verksamheten bedrivs i ett hus med två våningar. Flertalet av pojkarna sover en trappa upp. Det finns alltid en personal i tjänst under natten i form av sovande jour. Jourrummet finns på nedre plan i huset. Till behandlingshemmet hör en större verkstadsbyggnad där bl.a. skolan är inrymd. I en del som är verkstadslokal finns plats för att exempelvis meka med bilar, mopeder, åka i skejtramp m.m. Personalen anger att de är medvetna om att det finns vissa säkerhetsrisker i verkstaden,

därför är det oftast med personal med då någon av ungdomarna är där. Här görs dock individuella bedömningar beroende på vem det är.

Verksamheten själva bedömer att lokalerna är lämpliga för den verksamhet som bedrivs där. De incidenter som inträffat har inte haft med lokalerna att göra.

Verksamheten har fått tid på sig till december 2007 för att ta fram ett systematiskt brandskyddsarbete. Föreståndaren har ett övergripande ansvar för detta, men själva arbetet är delegerat till en av behandlingsassistenterna/tillika delägare. Verksamheten har dock en struktur för brandsäkerhet och varje rum har brandvarnare, utrymningsvägar finns.

Ett problem som har funnits tidigare är att pojkarna tog bort batterier i brandvarnarna.

Då verksamheten även tar emot ungdomar som är synsvaga har de i höst uppmärksammat att det finns behov av bättre belysning och markeringar i trappan.

Ungdomarna låser sina dörrar under natten, vilket minimerar risken för sexuella övergrepp.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

Verksamheten har särskild uppmärksamhet på den risksituation som finns när barn vårdas tillsammans.

Rutiner finns:

- som förebygger och förhindrar att sexuella övergrepp inträffar då barnen är placerade.
- som förebygger och förhindrar att barnen skadar sig själv under placeringstiden
- som förebygger och förhindrar att psykisk och fysisk misshandel inträffar
- för hur personalen skall agera vid sexuella övergrepp, psykisk och fysisk misshandel
- för hur personal skall agera om barn rymmer
- för att hantera konflikter och missförhållanden inom verksamheten.
- Verksamhetens ordningsregler är lagliga och kännetecknas av god etik och ett respektfullt bemötande.
- Barnen får stöd i att upprätthålla kontakt med viktiga personer i sitt nätverk på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen
- Familj och nätverk är delaktiga i barnens behandling på ett sätt som innebär god kvalitet och säkerhet för barnen.
- Kontroll genomförs av om personer som anställs är kriminellt belastade
- Lokaler och utrustning är av god kvalitet och säkra.

(1 kap. 1- 2§ SoL, SoL, 3 kap. 3§ SoL, 5 kap. 1§ AR SOSFS 2003:20, 6 kap. 1§ SoL, 7 kap. 2§ SoL, 11 kap. 5-6 §§ SoL, 14 kap. 1§, 3 kap. 3§ SoF, 1 kap. SOSFS

2003:20, 4 kap. 3§ SOSFS 2006:11, 2 kap. 1-2§§ SOSFS 2003:20, 3 kap. 1§ SOSFS 2003:20, JO kollektiv bestraffning 990507 mål 21298, 041025 mål 5091-2003, SOU 2005:65, SRVFS 2004:3)

Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten **uppfyller** de bedömningskriterier som ingår under följande området Säkerhet.

KVALITET

I verksamheten finns utöver föreståndare och sju behandlingsassistenter två lärare. Verksamheten har även en psykolog (5 tim/v), två ART- instruktörer (2 tim/v) och en läkare (vid behov) knutna till sig på konsultbasis. Därutöver finns ett antal timvikarier.

Föreståndaren bedömer att personalomsättningen vid enheten är relativt låg, även om det förekommit att anställda slutat både på egen begäran och för att verksamheten inte bedömde vederbörande som lämplig. Timvikarier har det varit mer omsättning av.

Den personal man anställer är ofta känd sedan tidigare av verksamheten, exempelvis genom att de gjort sin praktik på Hvilan, eller att föreståndaren på annat sätt fått kännedom om att det är en bra person. Föreståndaren anger att han i första hand ser till personens meriter och personliga lämplighet för arbetet, i andra hand till könsfördelningen i personalgruppen då en ny personal skall anställas.

Föreståndarens utbildning och erfarenhet

Föreståndaren har socionomexamen och har tidigare arbetat som bl.a. socialsekreterare inom missbruksvård, vårdare på Hinseberg, biträdande enhetschef och enhetschef på Lövsta (SiS institution), sektionschef på Försäkringskassan, skolkurator och kurator vid Landstinget.

Personalens utbildning och erfarenhet

I verksamheten finns sju behandlingsassistenter anställda, samtliga har en tjänstgöringsgrad på 100%. Enligt de uppgifter som inkommit till Länsstyrelsen har samtliga en relativt lång erfarenhet av liknande arbeten (mellan 7 och 20 år).

Behandlingsassistenterna har behandlingsassistentutbildning (4 st.) eller genomgår för närvarande sådan utbildning (3 st.) En av behandlingsassistenterna har därutöver utbildning i "Kunskaps- och metodutveckling" 20 p. Utöver behandlingsassistenternas grundutbildning förekommer kortare kurser i ADAD, Teacch, grundkurs i KBT m.m.

De timvikarier som är knutna till verksamheten har varierande utbildningar, så som beteendevetare (120p), behandlingsassistentutbildning, pågående eller delar av lärarutbildning m.m.

I personalgruppen (inkl. lärare) fanns vid tillsynsbesöket språkkunskaper, utöver svenska, i persiska, arabiska och filipinska.

I verksamheten finns även två lärare som undervisar pojkarna i skolan. Båda lärarna har lärarexamen – en med inriktning samhällsorienterande ämnen och språk och en med inriktning naturorienterande ämnen och matematik.

Handledning och kompetensutveckling

Personalgruppen har handledning var tredje vecka av en extern handledare. Föreståndaren har valt att stå utanför handledningen, men deltar vid enstaka tillfällen då det funnits behov av det. På handledningen kan personalen både ta upp frågor kring ungdomarna och saker som uppstått i personalgruppen.

Tre av de fast anställda behandlingsassistenter genomgår för närvarande behandlingsassistentutbildning på Dagöholm. Det finns även möjlighet att gå kortare kurser/föreläsningar, delta i mässor etc.

Det finns inga skriftliga utbildningsplaner för var och en, men hur utbildningsbehovet ser ut för varje anställd sker i en ständig dialog mellan föreståndaren och personalen.

Tillstånd och inskrivning av barn

Vivorum AB har tillstånd att bedriva enskild verksamhet enligt 7 kapitlet 1§ punkt 1 i form av HVB. Tillståndet omfattar åtta platser för pojkar i åldern 14 t.o.m. 18 år. Den problematik pojkarna har enligt tillståndet är neuropsykiatriska diagnoser så som ADHD/DAMP och Aspergersyndrom med psykosocial problematik som visar sig i form av bl.a. skolk, våld och snatteri. Verksamheten har inte tillstånd att skriva in pojkar som fyllt 18 år.

Målgruppen beskrivs av föreståndaren vara pojkar från 14 år till 19 år. Det sker ingen inskrivning efter det att en pojke fyllt 18 år. Alla pojkar ska ha en uttalad skolproblematik kopplat till ett riskbeteende, begynnande kriminalitet eller missbruk, psykosociala problem eller neuropsykiatrisk diagnos. Verksamheten tar vanligtvis inte emot pojkar med ett etablerat missbruk, men ungdomarna kan ha prövat hasch eller rört sig i drogkretsar.

När ett nytt barn skall skrivas in är det alltid föreståndaren som är ansvarig för det. Oftast brukar föräldrar, pojke och socialsekreterare komma hit så att de får information om hur verksamheten på Hvilan ser ut. Det händer dock att det mötet sker enbart med socialtjänsten inför

en placering. Det finns möjlighet för personalgruppen att säga nej till att en ungdom skall placeras på Hvilan, detta kan exempelvis ske om pojken har ett aktivt missbruk.

Personalen har möjlighet att ta upp frågor kring ett ev. nytt barn i handledning - för att kunna bolla om de kommer att klara den problematiken som pojken har. I slutändan är det dock ägarna, där föreståndaren är en av ägarna, som tar det avgörande beslutet.

Av de inskickade uppgifterna framgår att verksamheten inte vid något tillfälle under de senaste 12 månaderna överskridit det godkända platsantalet på åtta pojkar. Ingen pojke har heller varit äldre än 18 år eller yngre än 14 år under denna period.

Mål

Det finns skriftliga målsättningar i verksamheten. Flertalet av mål ska vara uppföljningsbara. Framförallt är det i ledningsgruppen som målen för verksamheten diskuteras. I det dagliga arbetet bryts målen ner till olika behandlingssituationer för att de inte ska vara för teoretiska. I personalgruppen kan de exempelvis diskutera hur dålig lärarnärvaro påverkar ungdomarna, hur ska vi öka elevernas närvaro i skolan, hur kommunicerar vi med socialtjänsten – hur ser de på oss, hur ska vi se utifrån elevens perspektiv, hur påverkar den fysiska miljön ungdomen (ex. om en dörr är trasig).

Kvalitetssäkring

Hvilan är med i Skandinavisk sjukvårdsinformations index. Uppföljning sker genom att verksamheten skickar enkäter till placerande kommuner efter det att ungdomarna skrivits ut. De har hittills fått en delrapport som baseras på tre utskrivna ungdomar. Även om underlaget är litet kan de se att de fått omdömen som ligger över medel på flertalet punkter, men även att de fått några "dip". Dessa håller de för närvarande på att se över, så att de kan förbättra sig på dessa punkter.

Personalen anger att kvalitetssäkring också kan vara hur det ser ut i praktiken, att det finns en struktur och att man som personal hela tiden är uppdaterad på vilka elever de har för tillfället och om det är något särskilt kring dessa man måste tänka på. En viktig bit i detta är att personalen är sampratade och att överlämningarna mellan arbetspassen fungerar optimalt. Detta är saker de talat om i personalgruppen. Vid tiden för tillsynsbesöket pågick diskussioner kring hur personalen skulle kunna göra likadant när de börjar ett arbetspass. Det kan vara att alltid börja med att läsa daganteckningarna och sedan göra överlämningen. Föreståndaren skall göra en lathund för olika saker, vilket en av de intervjuade tyckte var viktigt då man blivit fler – både på ungdomssidan och personalsidan.

Dokumentation

Alla ungdomar på Hvilan har två personliga pärmar. I den ena pärmen framgår uppgifter om ansvarig handläggare, vårdnadshavare, skolomdömen, block, klädpengar, kvitton m.m. Den andra pärmen innehåller uppdraget till Hvilan, utredning och i förekommande fall psykologutredningar, journalblad, GAF skattning, nätverkskarta, handläggarmöten, individuella avtal och div. skrivelser exempelvis från rättsväsendet.

För varje pojke förs en dagbok där uppgifterna dateras och signeras. Andra elever som anges i dokumentationen anges med en bokstav.

Ungdomarna vet om att personalen dokumenterar, även om de inte har läst vad som står i dokumentationen.

Intervjuade socialsekreterare har angett att de anser att dokumentationen kring ungdomarna är bra.

Planering av vården

Alla granskade akter för ungdomar innehöll behandlingsplaner. Av planerna framgår skolgång/praktik, psykisk hälsa, vilka personer som är viktiga för pojken, hur han ska hålla kontakt med närstående. Beroende på vem behandlingsplanen var skriven för kunde den också innehålla uppgifter om fysisk hälsa, sömn, psykisk hälsa, fritidsaktiviteter och hur närstående skall vara delaktiga i behandlingen. Det framgår mål samt när och hur målen ska uppfyllas. Av dokumentationen framgår också vilka personer som deltagit i upprättandet av behandlingsplanen samt när och hur den ska följas upp.

Vid upprättandet av behandlingsplanerna är det oftast kontaktpersonalen eller föreståndaren som har huvudansvaret, men alla ska veta lika mycket om alla ungdomar. Det finns en mall som de utgår från, men då behandlingsplanerna alltid utgår från socialtjänstens vårdplan ser de olika ut beroende på vilken pojke den avser.

I inledningen har de flera möten kring planeringen där socialtjänst och föräldrar diskuterar uppdraget, gör ett utkast och tar upp det igen på ett nytt möte.

Enligt personalen kan det ibland vara svårt att få en vårdplan från socialtjänsten. Det är då föreståndaren som har ansvar för kontakten med socialtjänsten så att en vårdplan kommer till verksamheten.

Samverkan

Hur samverkan med familjen ser ut beror på socialtjänstens uppdrag. I vissa fall ingår familjearbete i uppdraget från placerande kommun.

Hur mycket familjerna är delaktiga i vården varierar också från familj till familj. Det finns möjlighet för familjerna att övernatta i huset alternativt i en lägenhet inne i Jönåker som bolaget har tillgång till. Framförallt är det kontaktpersonen som har huvudansvar för kontakten med föräldrarna, men all personal skall kunna ha kontakt med dem vid behov.

En av de intervjuade socialsekreterarna säger att även om det tog tid för familjearbetet att komma igång fungerar det bra. Att socialtjänsten tycker att familjearbetet har varit bra har återkommit även hos de övriga intervjuade.

Hur samverkan med socialtjänsten ser ut varierar också mellan de olika kommunerna. Somliga socialsekreterare har verksamheten möte med var 6:e vecka, andra träffar de var 3:e månad. Till en del socialtjänster skickar behandlingshemmet regelbundet skrivna rapporter, men alla kommuner vill inte ha sådana.

En av de Länsstyrelsen intervjuat anger att det ibland kan vara svårt att få tag på socialsekreterarna. När verksamheten tar upp detta anger socialsekreterarna arbetsmängden som en orsak till detta och att de inte hinner med att följa upp placeringarna oftare.

Etik och bemötande

Ungdomar som Länsstyrelsen talat med anger att personalen lyssnar på vad de har att säga och är rättvisa.

Intervjuade socialsekreterare anger att verksamheten har ett bra bemötande och att de får den information de behöver. Det är positivt att föräldrarna tillåts att "bara" vara förälder. *"De har en bra relation till ungdomarna"* och *"De är varma och mänskliga"* var två omdömen som socialtjänsten gjorde.

Rutiner för synpunkter och klagomål

Om ett klagomål kommer in tar de upp det i personalgruppen först – lite beroende på vad det är och vem som klagat, vad syftet är med klagomålet. Anser verksamheten att det är ett relevant klagomål tar de tag i det och dokumenterar det. Det finns skriftliga rutiner för hur klagomål skall hanteras.

Länsstyrelsens bedömning

Bedömningskriterier

- Huvudmannen har ansvar för att den som för att den som förestår verksamheten har kompetens att styra och leda verksamheten. Detta innebär bl.a. att verksamhetens föreståndare, och i förekommande fall biträdande föreståndare, har adekvat högskoleutbildning (vilken bör motsvara minst 120 högskolepoäng), personlig lämplighet och

tillräcklig kunskap och kompetens för att ansvara för de områden som anges i föreskriften SOSFS 2003:20 (S)

- Inskrivning av barn sker i enlighet med tillstånd
- Personalen har den utbildning och erfarenhet som krävs för att utföra arbete i enlighet med de behandlingsmetoder som används och för att uppfylla verksamhetens mål
- Personalens behov av handledning och kompetensutveckling tillgodoses
- Verksamheten har ett system för att säkra kvalitet
- Alla inskrivna barn har en egen dokumentation
- Vården av barnen planeras och förutsättningar ges för att kunna följa vården
- Samverkan sker med andra utifrån barnens behov
- Medvetenhet om god etik och respektfullt bemötande
- Rutiner finns för att hantera synpunkter och klagomål inom verksamheten.

(1 kap. 1-2§§ SoL, 3 kap. 5§ SoL, 3 kap. 3 och 5§§ SoL, 6 kap 4§ SoL, 7 kap. 1-2§§ SoL, 16 kap. 6§ SoL, SOSFS 2003:20 (S), SOSFS 2006:11, SOSFS 2006:5, 3 kap.5, 11, 14§§, SoF, 3 kap Kommunallagen, 8§ Förvaltningslagen, (1991:900)SOU 1994:139 s. 546)

Länsstyrelsens bedömer att verksamheten **uppfyller** samtliga delområden inom området "Kvalitet".

ÖVRIGT

Barns bästa

Barns bästa diskuterades inte som begrepp vid tillsynsbesöket.

Jämställdhet

Av den ordinarie personalstyrkan (föreståndare, behandlingsassistenter och lärare) är fem män och fem kvinnor.

En del av de pojkar som kommer till behandlingshemmet har "svårt med kvinnor" och har en traditionell syn på vad en man respektive en kvinnas arbetsuppgifter är. Pojkarna får praktisk erfarenhet av att det inte finns någon automatik i vad en kvinna respektive en man kan genom att personalen gör alla förekommande sysslor på enheten. En av kvinnorna som arbetar på enheten är utbildad möbelsnickare och är den som står för mycket av reparationsarbeten på Hvilan, ett exempel som ges är då en av killarna haft sönder en dörr och det var den kvinnliga behandlingsassistenten som tillsammans med killen lagade den. Ett annat exempel var att det inte är automatiskt att det är en kvinna som skall ha huvudansvar för matlagning och bak, utan att det lika gärna kan vara en man som utför dessa sysslor.

Diskussioner förekommer även kring ämnen som graviditet, att man är två om ett barn – att det inte bara är tjejen som är gravid - och vikten av att man även är två om man väljer att göra en abort.

Tillgänglighet

Allmänna kommunikationer finns i form av buss i närheten av behandlingshemmet.

Verksamheten bedrivs i ett tvåvåningshus med ett antal trappor i. Gården är grusad. Sammantaget gör detta att lokalerna inte är lämpliga för ungdomar med större rörelsehinder. Skulle någon av ungdomarna få en tillfällig åkomma, typ benbrott, finns det dock sovrum och toalett/dusch på nedre botten.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten uppfyller merparten av de bedömningskriterier som funnits i denna tillsyn.